

Program screeningu karcinomu děložního hrdla v datech

Ondřej Májek, Renata Chloupková, Barbora Budíková,
Barbora Bučková, Markéta Kněžínková, Ladislav Dušek, Ondřej Ngo

Screening karcinomu děložního hrdla

EPIDEMIOLOGICKÁ ANALÝZA

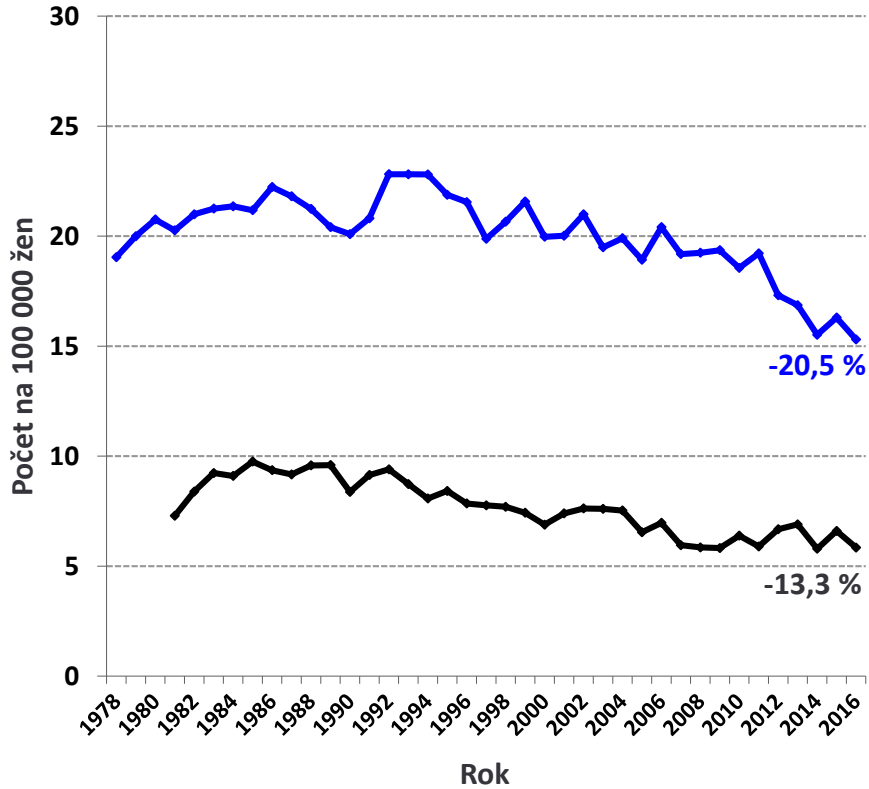
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

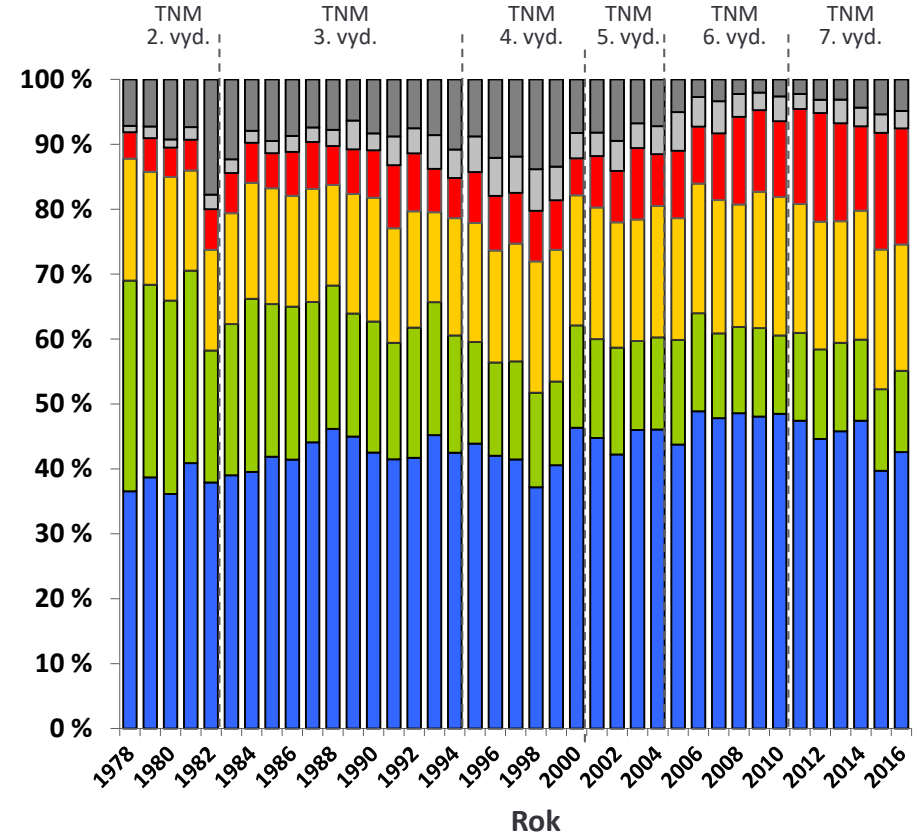
Epidemiologické trendy incidence a mortality ZN děložního hrdla v České republice

Vývoj incidence a mortality

%: trend růstu mezi roky 2006–2016

Vývoj záchytu stadií onemocnění

Stadium onemocnění:

- 1
- 2
- 3
- 4
- neznámo - objektivní příčiny
- neuvedeno - neúplný záznam

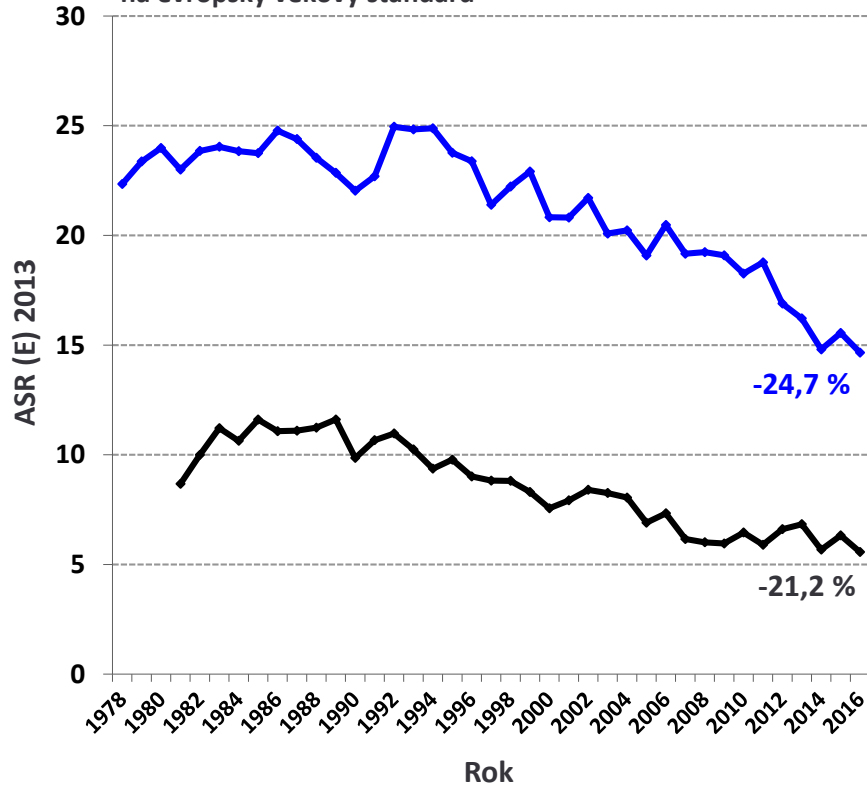
Zdroj: Národní onkologický registr, ÚZIS ČR – incidence; Český statistický úřad – mortality

Dlouhodobě dochází ke zřetelnému poklesu incidence
i mortality karcinomu děložního hrdla

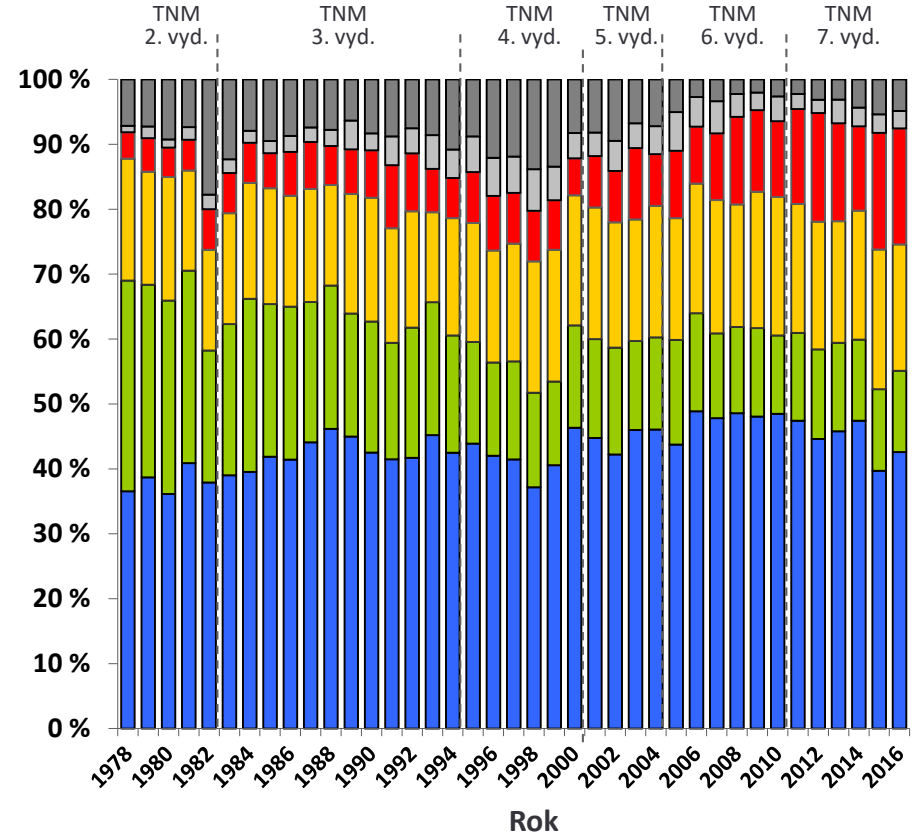
Epidemiologické trendy incidence a mortality ZN děložního hrdla v České republice

Vývoj incidence a mortality

ASR (E) 2013: počet na 100 000 žen věkově standardizovaný na evropský věkový standard

Vývoj záchytu stadií onemocnění

Stadium onemocnění:

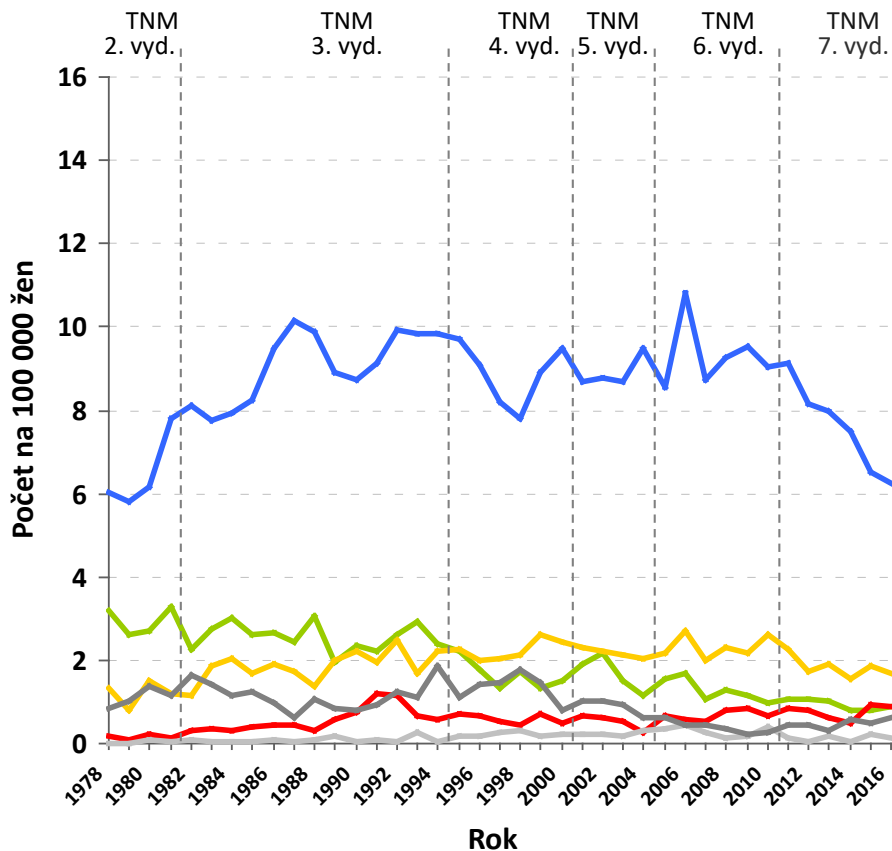
- 1
- 2
- 3
- 4
- neznámo - objektivní příčiny
- neuvedeno - neúplný záznam

Zdroj: Národní onkologický registr, ÚZIS ČR – incidence; Český statistický úřad – mortality

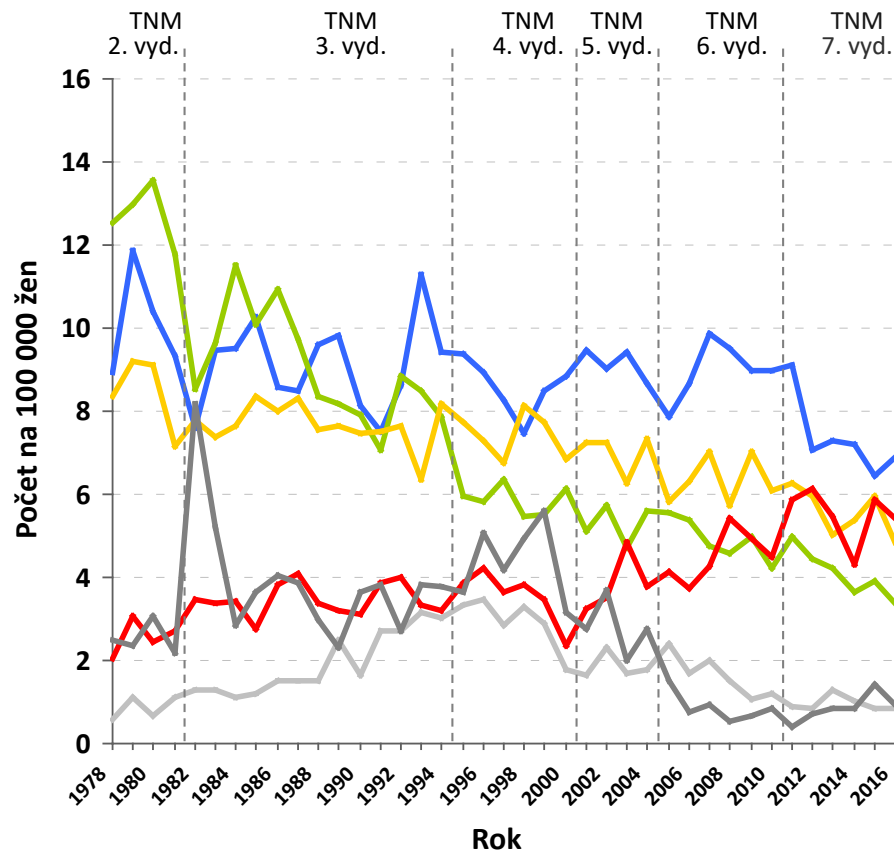
Dlouhodobě dochází ke zřetelnému poklesu incidence
i mortality karcinomu děložního hrdla

Vývoj incidence dle stadií u pacientek se ZN děložního hrdla (C53)

Ženy mladší 50 let

Ženy 50 let a starší

Stadium onemocnění:

Zdroj: Národní onkologický registr, ÚZIS ČR

U mladších pacientek převažují nádory v časném stadiu, jejich incidence v posledních letech zřetelně klesá. U starších pacientek jsou zastoupeny pokročilejší nádory, jejich incidence v čase zůstává vysoká.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Screening karcinomu děložního hrdla

MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ

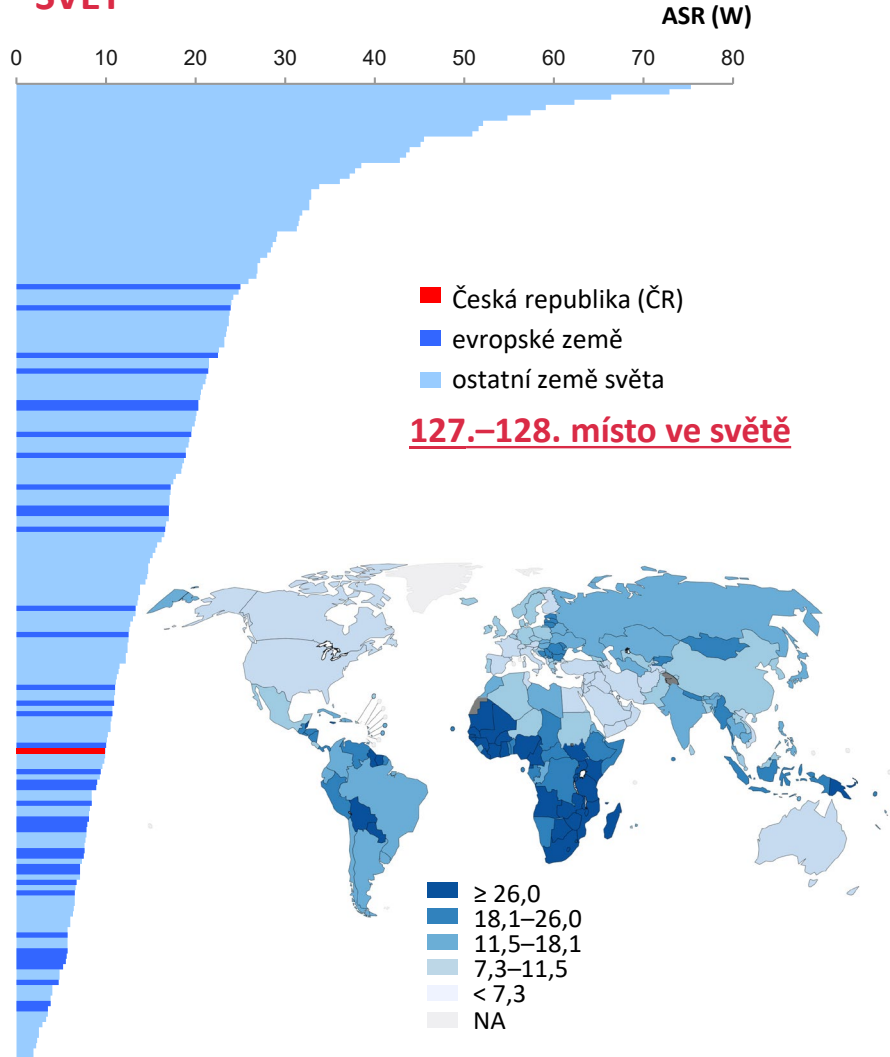
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

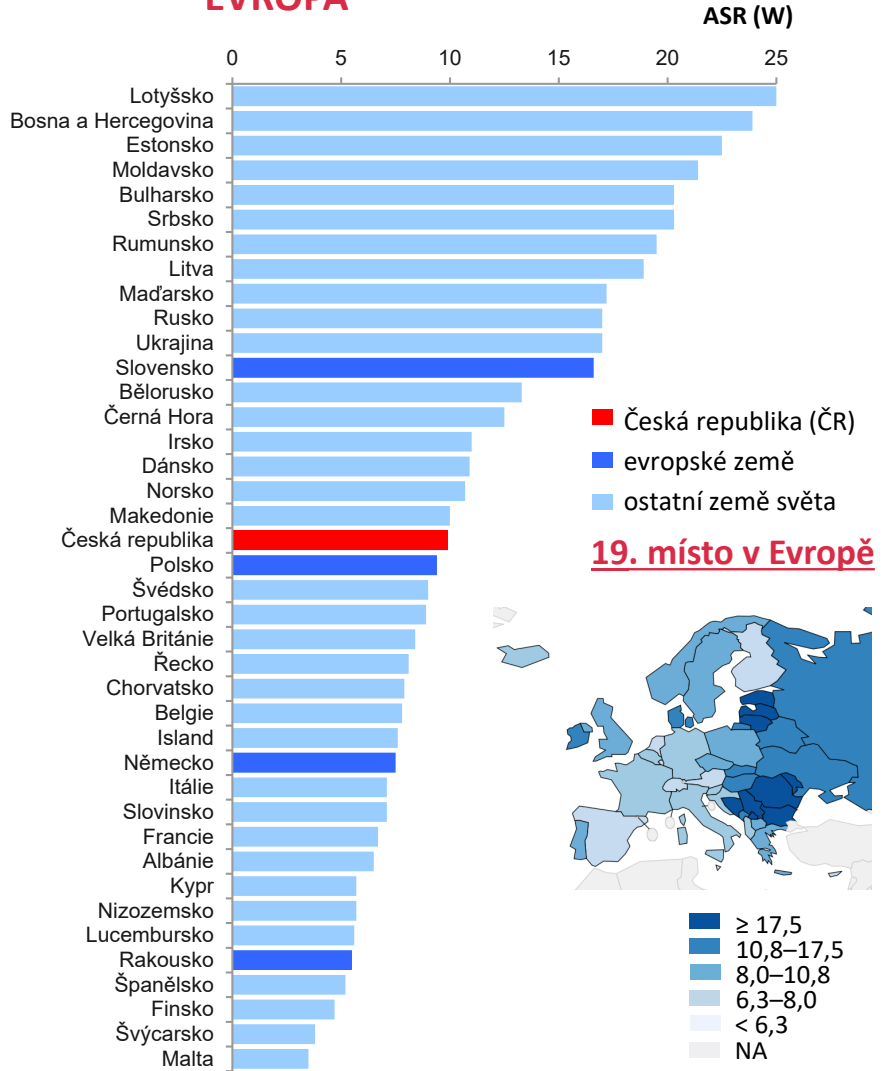

Incidence C53 v mezinárodním srovnání

SVĚT

EVROPA

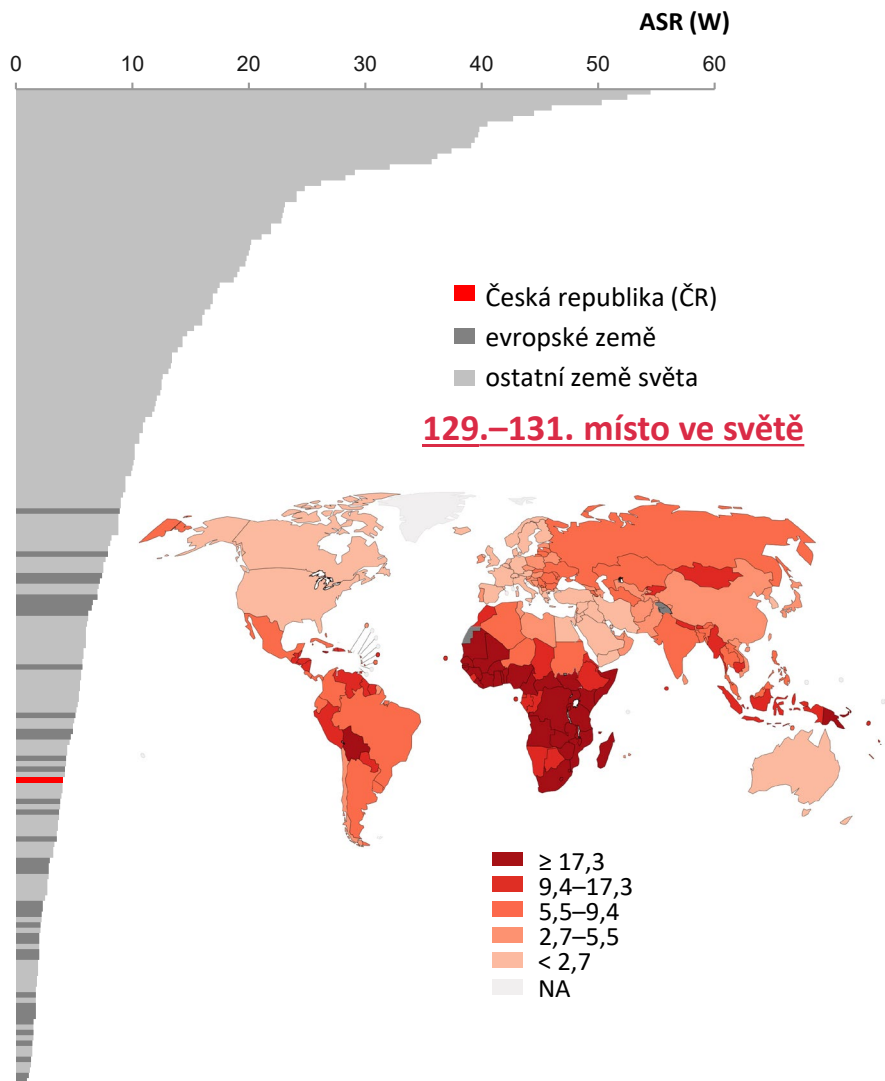
ASR (W): věkově standardizovaná incidence na světový standard

Zdroj: Ferlay J, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, Piñeros M, Znaor A, Soerjomataram I, Bray F (2018). Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://gco.iarc.fr/today>, accessed on 4 October 2018.

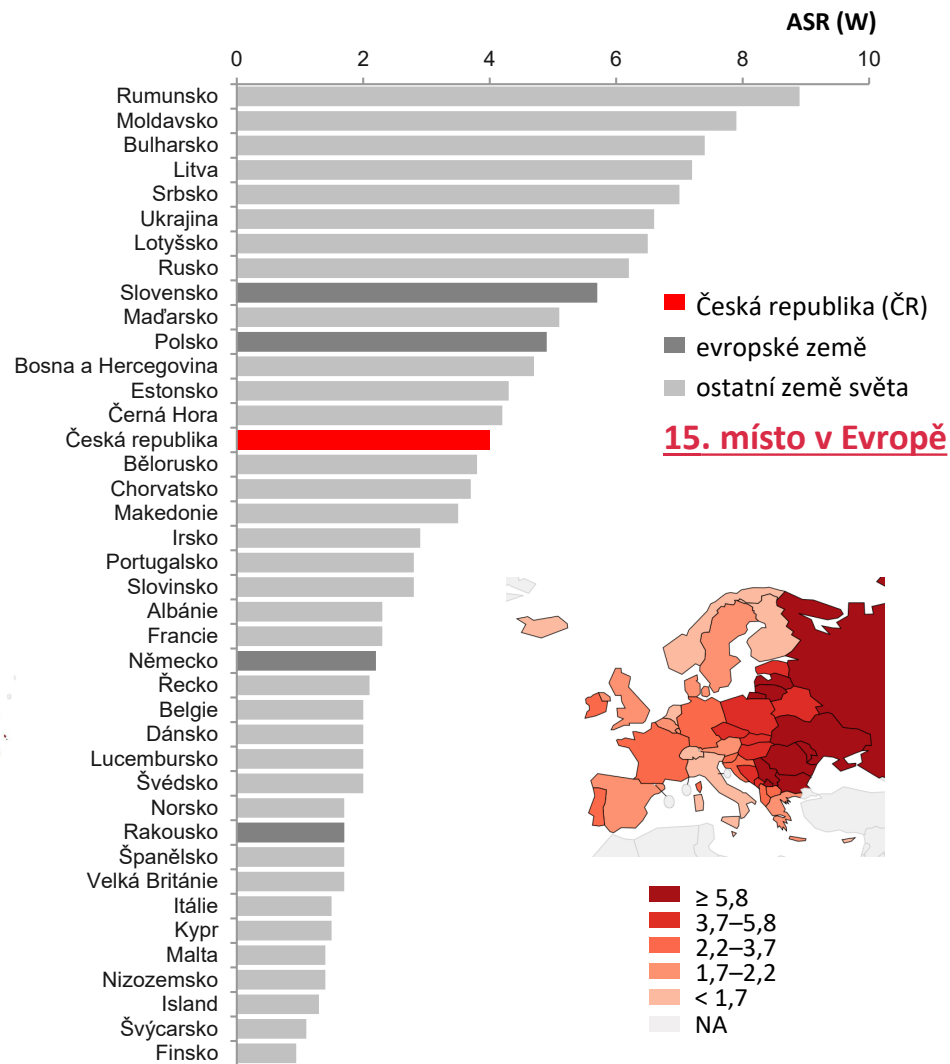
Incidence karcinomu děložního hrdla je v ČR nižší než ve východní Evropě, země západní Evropy však mají incidenci nižší.

Mortalita C53 v mezinárodním srovnání

SVĚT

EVROPA

ASR (W): věkově standardizovaná incidence na světový standard

Zdroj: Ferlay J, Ervik M, Lam F, Colombet M, Mery L, Piñeros M, Znaor A, Soerjomataram I, Bray F (2018). Global Cancer Observatory: Cancer Today. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer. Available from: <https://gco.iarc.fr/today>, accessed on 4 October 2018.

Mortalita karcinomu děložního hrdla je v ČR nižší než ve východní Evropě, země západní a severní Evropy však mají mortalitu nižší.

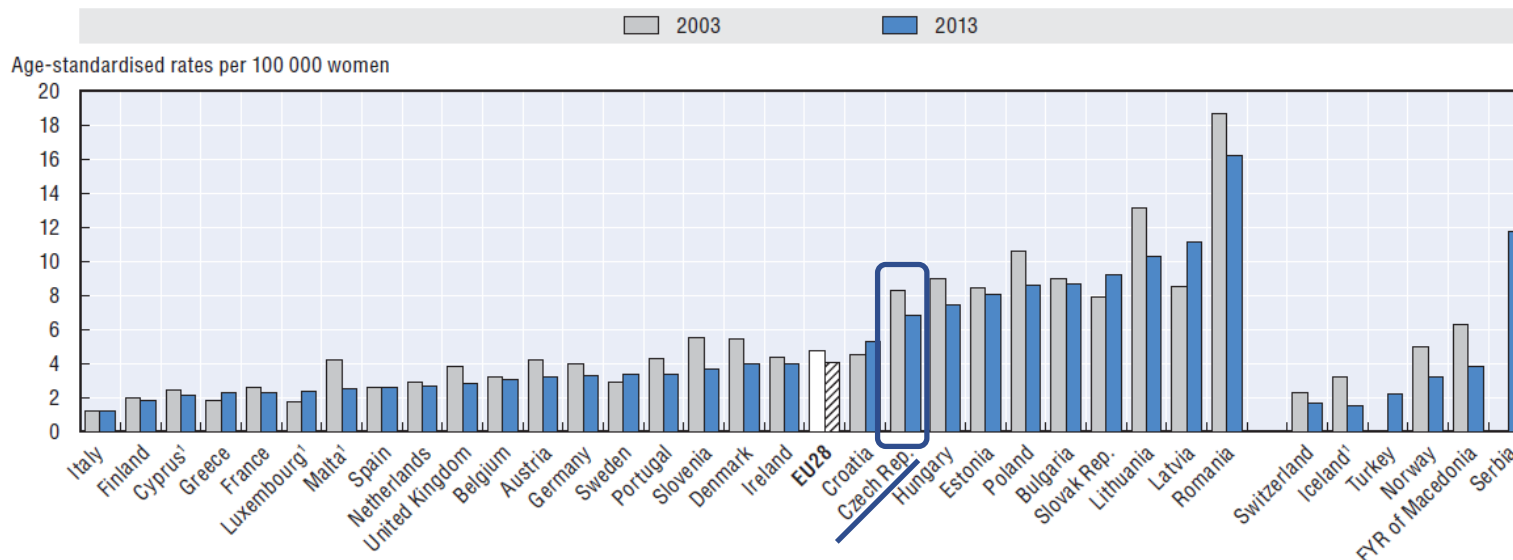

Studie Health at a Glance: Europe 2016

Pokles mortality, která je ale stále vyšší než průměr zemí EU28

6.17. Cervical cancer mortality, 2003 and 2013 (or nearest years)

1. Three-year average.
Source: Eurostat Database.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888933429526>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

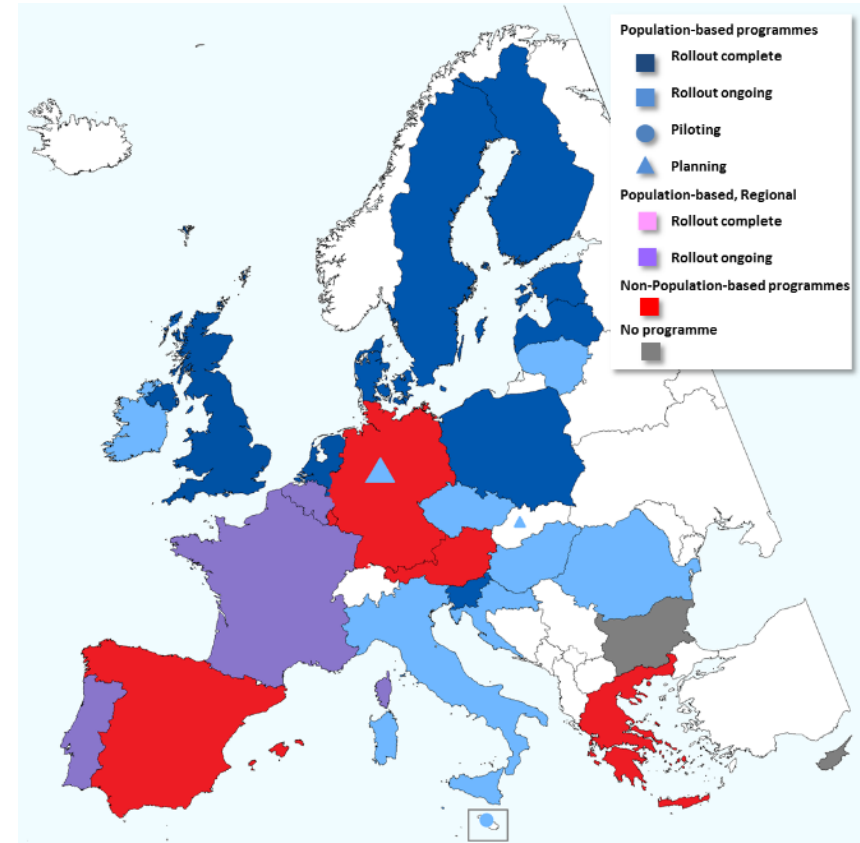

Mezinárodní srovnání screeningových programů v EU

Úroveň organizace screeningu karcinomu děložního hrdla

Table 4.7. Cervical cancer screening programmes in the EU
Key screening policy features in the responding member states during the index year

Member state or region ²	Women invited ¹	Age range (years)	Interval (years)	Index year
Belgium	No opportunistic	25-64	3	2014
Belgium Flemish region	No opportunistic	25-64	3	2014
Croatia	No opportunistic	25-64	3	2013
Czech Republic	No opportunistic	25-70	3	2013
Denmark	No opportunistic	23-65	3 (23-59), 5 (60-65)	2013
Estonia	All invited	30-59	5	2014
Finland	All invited	30-64	5	2012
France	No opportunistic	25-64	3	2010/2012
France 13 depts.	No opportunistic	25-64	3	2010/2012
Hungary	All invited	25-65	3	2013
Ireland	Substantially all invited	25-60	3 (25-44), 5 (45-60)	2012/13
Italy	Substantially all invited	25-64	3	2013
Latvia	No opportunistic	25-69	3	2014
Lithuania	All invited	25-59	3	2014
Netherlands	All invited	30-64	5	2009
Poland	All invited	25-59	3	2013
Portugal	All invited	25-64	3	2013
Portugal Azores	All invited	25-64	3	2013
Romania	All invited	25-64	5	2012/5
Slovenia	No opportunistic	20-64	3	2013
Sweden	No opportunistic	23-60	3 (23-49), 5 (50-60)	2013
UK England	All invited	25-64	3 (25-49), 5 (50-64)	2013/14
UK Northern Ireland	No opportunistic	25-64	3 (25-49), 5 (50-64)	2013/14
UK Scotland	All invited	20-69	3	2013/14
UK Wales	No opportunistic	25-64	3	2013

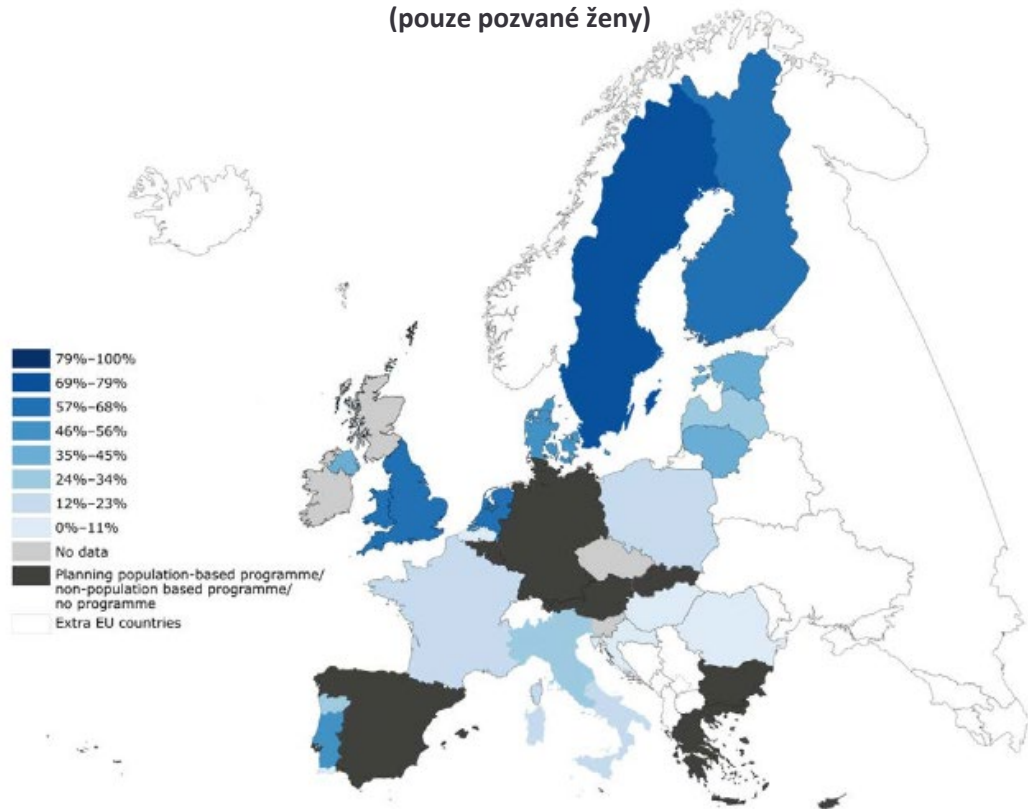
Zdroj: Cancer Screening in the European Union, Report on the implementation of the Council Recommendation on cancer screening. 2017.

Česká republika se řadí mezi státy se zavedeným populačním screeningovým programem karcinomu děložního hrdla (program byl zaváděn v době přípravy EU reportu).

Mezinárodní srovnání screeningových programů v EU - pokrytí cílové populace (30–59 let)

Vybrané země (2014)	Pokrytí
Česká republika	55,2 %
Dánsko	80,3 %
Maďarsko	52,4 %
Irsko	80,0 %
Itálie	29,7 %
Litva	26,8 %
Lotyšsko	46,9 %
Slovinsko	76,5 %
Švédsko	86,7 %
UK	66,2 %
Evropa	53,0 %

Pokrytí screeningem u žen 30–59 let, rok 2014
(pouze pozvané ženy)

Zdroj: Cancer Screening in the European Union, Report on the implementation of the Council Recommendation on cancer screening. 2017.

V rámci Evropy dosahuje pokrytí cílové populace screeningem v ČR průměrné hodnoty
(ČR využívá pro výpočet v souladu s vyhláškou atypický interval 1 rok)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Screening karcinomu děložního hrdla

ANALÝZA VÝSLEDKŮ DLE DAT PLÁTCŮ ZDRAVOTNÍ PÉČE

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

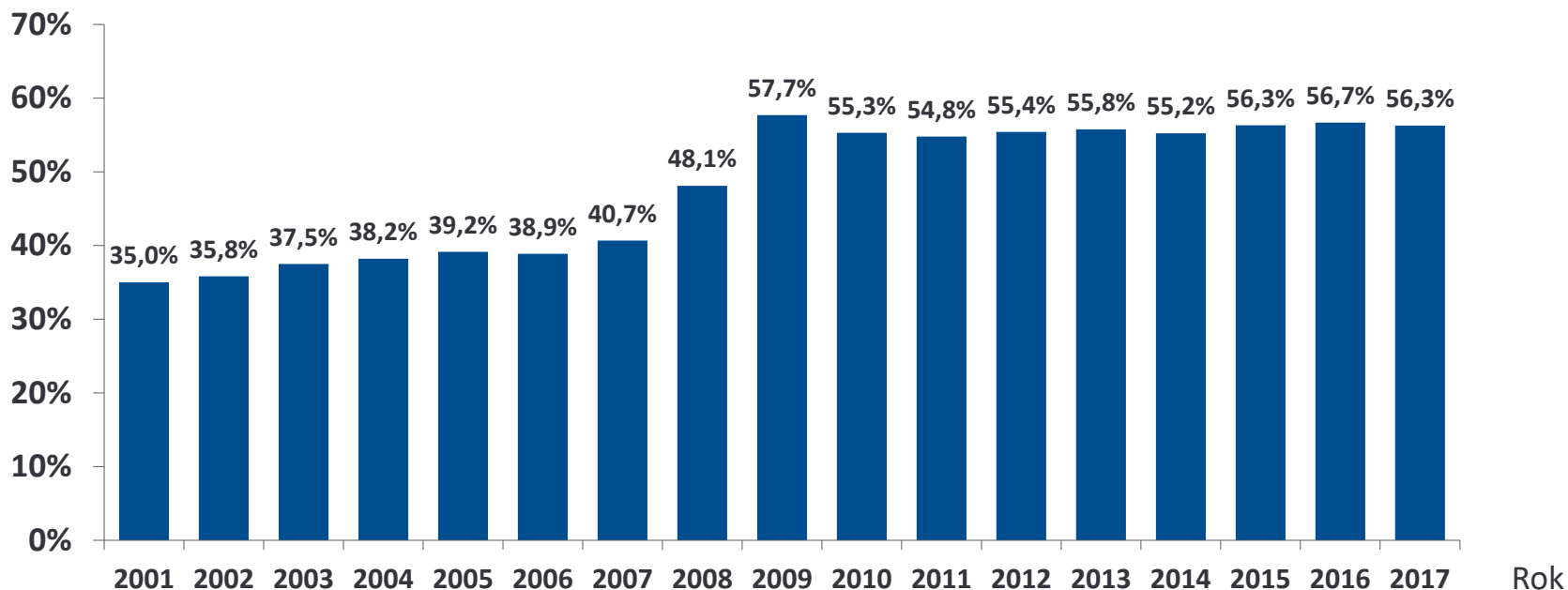
NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Pokrytí cílové populace screeningu v letech 2001–2017

Celkové pokrytí cílové populace
(ženy, 25-59 let)

Cervikovaginální screeningová cytologie (95198 + 95199)
(2017, N = 1 433 755 vyšetření)
Zdroj dat: PZP

Údaj stanoví podíl žen v užší cílové populaci (25-59 let, 2 547 463 žen v populaci v roce 2017), které podstoupily screeningovou cervikovaginální cytologii v daném roce.

Do roku 2007 je jako zdroj pro pokrytí screeninemem uvažována preventivní prohlídka.

Jednoleté pokrytí cílové populace je dlouhodobě na úrovni 55-56 %

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

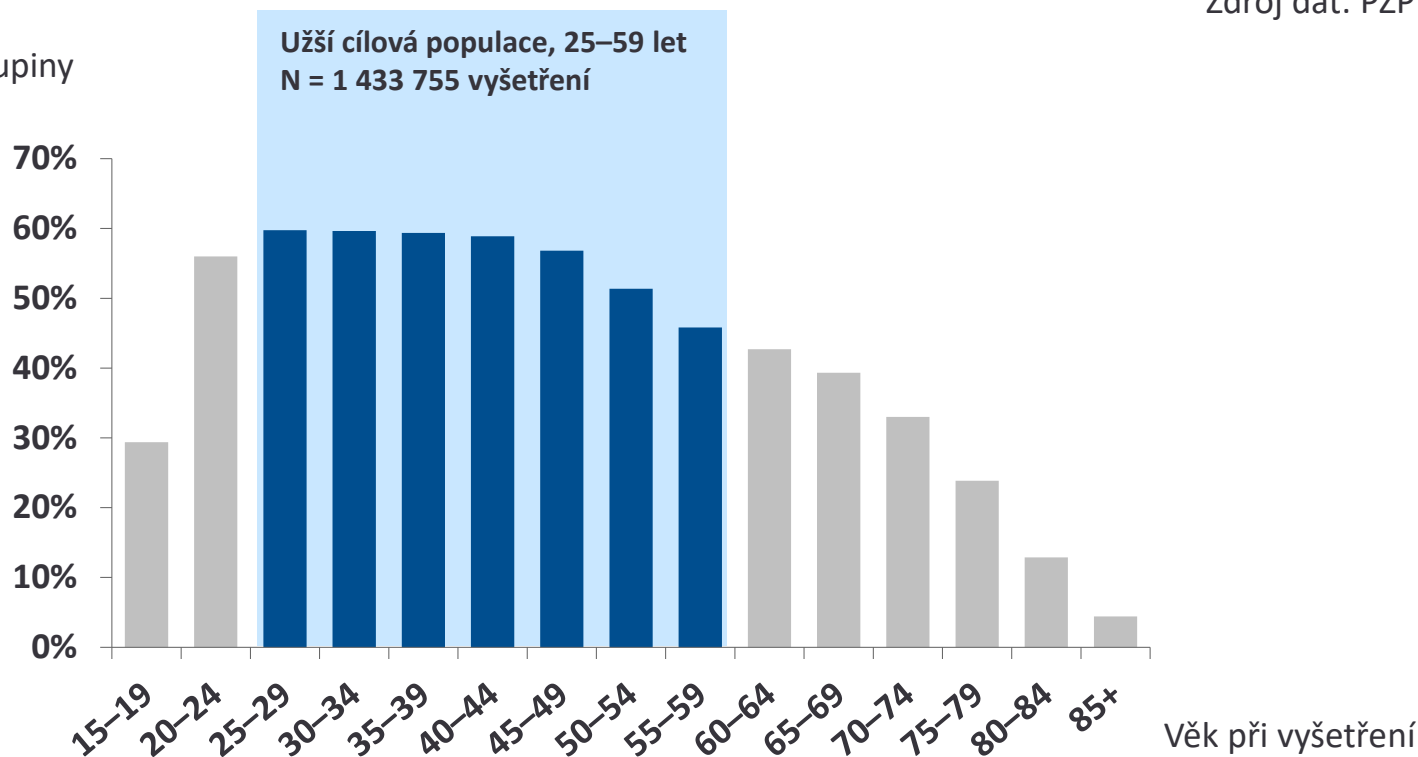
Pokrytí populace cervikovaginální cytologií dle věkových skupin

Cervikovaginální screeningová cytologie (95198; 95199)

(2017, N = 2 124 240 vyšetření)

Zdroj dat: PZP

Pokrytí věkové skupiny

Celkové pokrytí cílové populace (25–59 let, 2017): **56,3 %**

Od 50. roku věku pokrytí screeningem začíná výrazně klesat

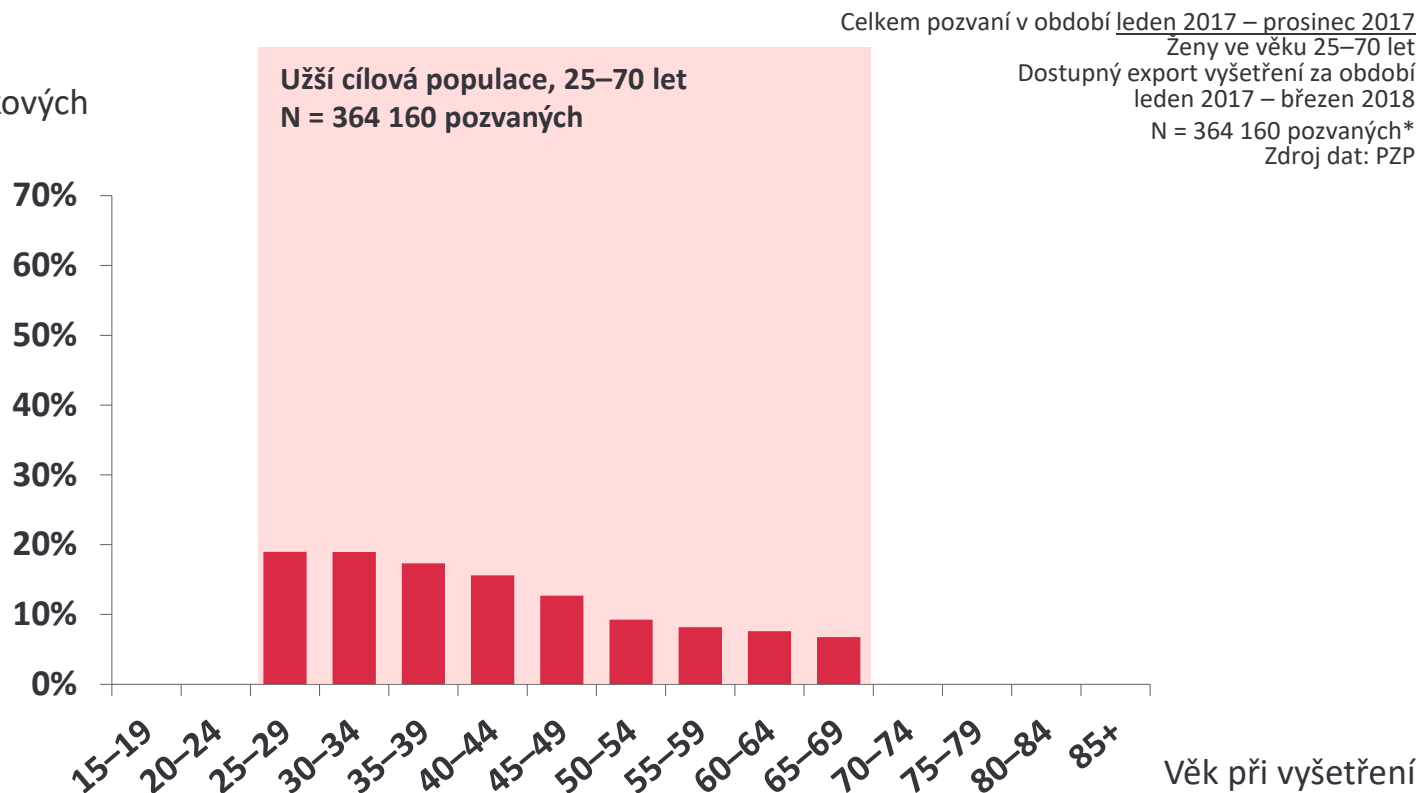
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Míra účasti po adresném zvaní dle věku (rok 2017)

Míra účasti ve věkových skupinách

Celková míra účasti: **10,8 %**

(je uvažována účast na screeningové cytologii, preventivní prohlídce, diagnostických nebo terapeutických výkonech na děložním hrdle) * Do analýzy zahrnuty reakce na 1., 2., 3. nebo 4. pozvánku odeslanou v roce 2017.

U mladších žen je míra účasti na úrovni 20 %, u starších žen již méně než 10 %

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

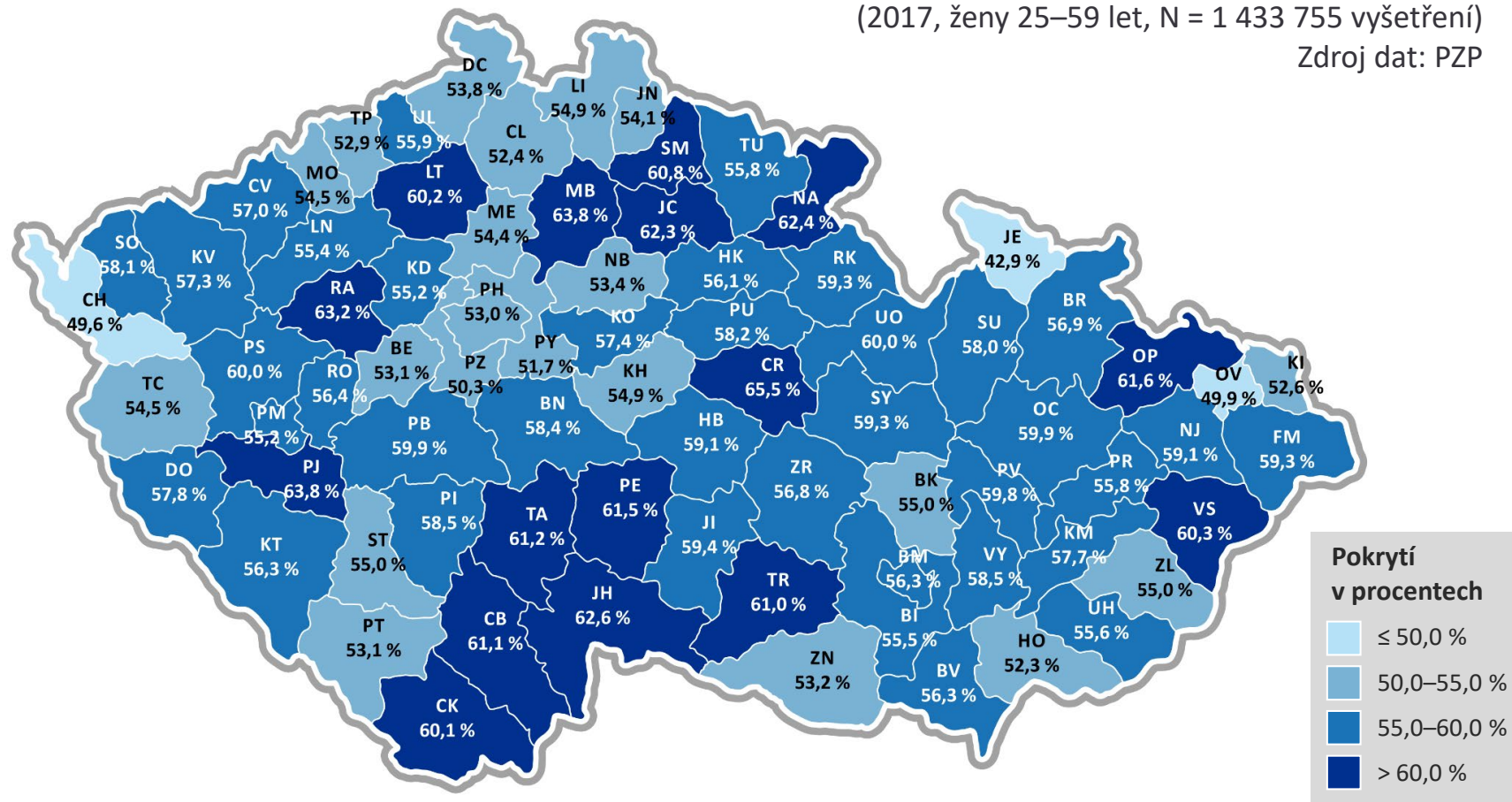

Pokrytí cílové populace v okresech

Cervikovaginální screeningová cytologie (95198; 95199)

(2017, ženy 25–59 let, N = 1 433 755 vyšetření)

Zdroj dat: PZP

Celkové pokrytí (2017): **56,3 %** (rozsah mezi okresy ČR: 42,9–65,5 %)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

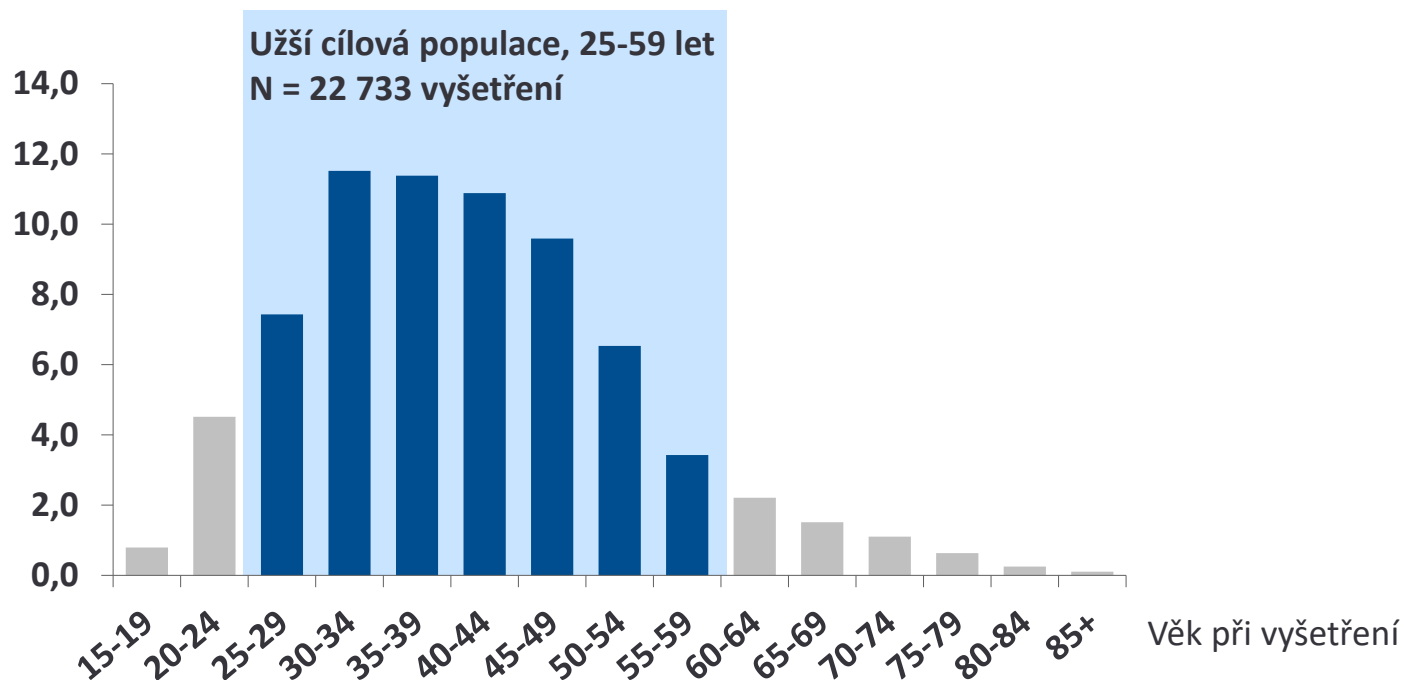
NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Vyšetření hrHPV dle věkových skupin

Vyšetření přítomnosti nukleové kyseliny hrHPV (95201)
(2017, N = 25 964 vyšetření)
Zdroj dat: PZP

Vyšetření na 1 000 žen

Celková míra (25-59 let, 2017): **8,9** vyšetření na 1 000 žen

V roce 2016 byla celková míra **9,0** vyšetření na 1 000 žen

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Screening karcinomu děložního hrdla

ÚDAJE Z REGISTRU SCREENINGU IBA LF MU

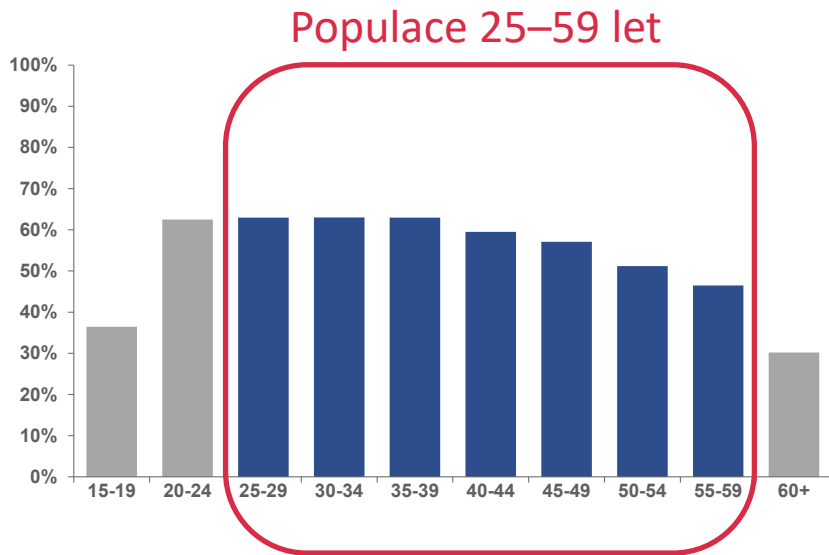
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

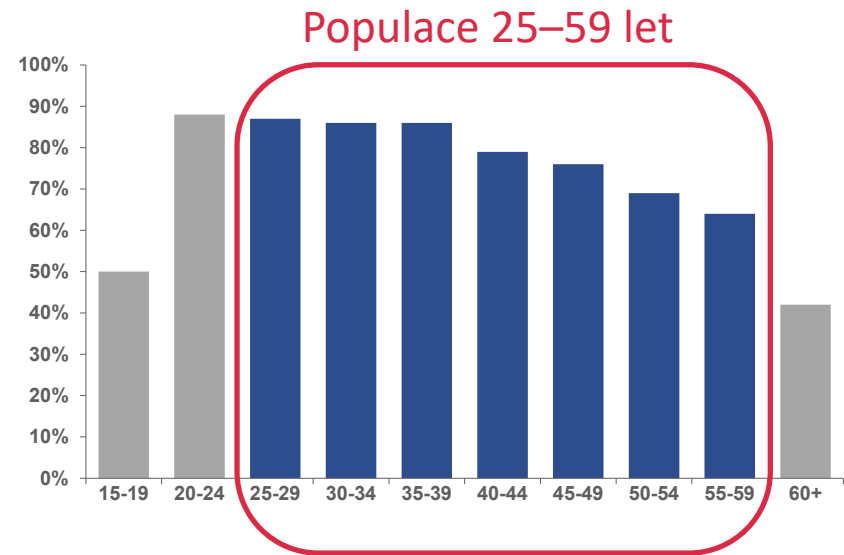

Srovnání pokrytí populace screeningovou cytologií - jednoletý a dvouletý interval

Odhadované celkové pokrytí populace
v roce 2016: **57,9 % (odhad z registru)**

Odhadované celkové pokrytí populace
v letech 2015–2016: **78,7 % (odhad z registru)**

Při hodnocení dvouletého intervalu dosahuje pokrytí cílové populace screeningem téměř 80 %

Údaj stanoví poměr počtu žen vyšetřených screeningovou cytologií v roce 2016, respektive v letech 2015-2016 (v příslušné věkové skupině) a počtu žen v cílové populaci v roce 2016. Vzhledem k tomu, že registr nemá k dispozici otisk rodného čísla klientky, může být údaj mírně zkreslen duplicitním zadáním screeningů v různých laboratořích

Zdroj: Registr screeningu karcinomu děložního hrdla, IBA LF MU

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

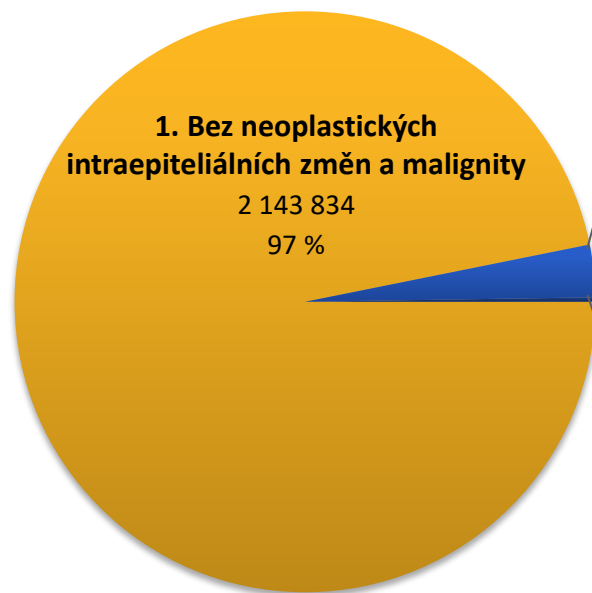

Výsledky screeningových cytologických vyšetření

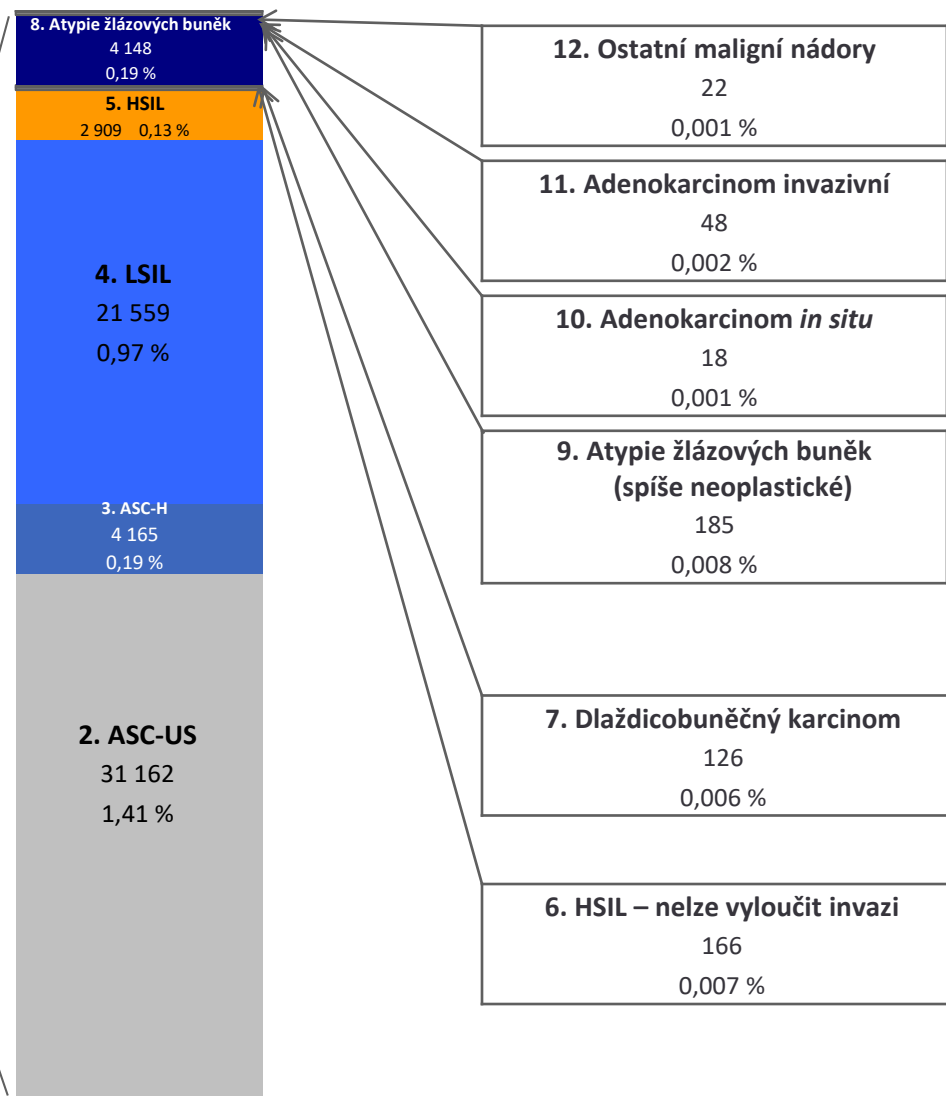
Vyšetření v roce 2016

n = 2 213 782 žen

vč. 5 440 Jiné/Neuvedeno/Nelze diagnostikovat

Tři procenta žen mají abnormální výsledek, většinou ASC-US nebo LSIL

Zdroj: Registr screeningu karcinomu děložního hrdla, IBA LF MU

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Korelace cytologických a histologických vyšetření

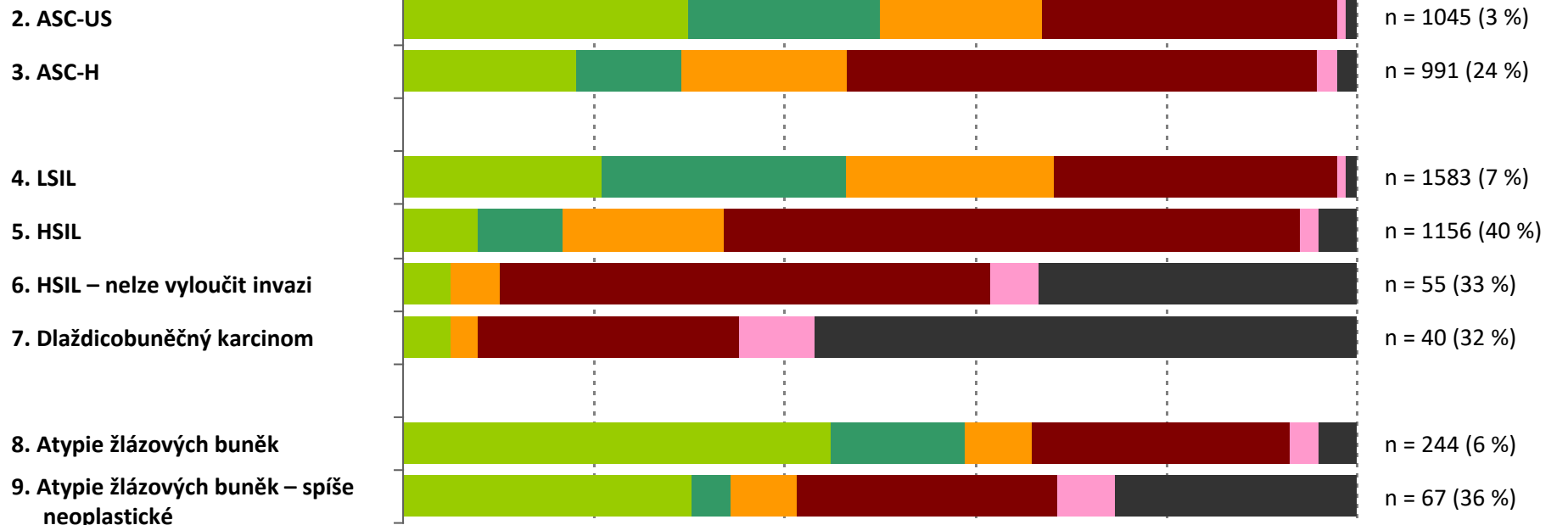
Vyšetření v roce 2016

n = 2 213 782 žen
vč. 5 440 Jiné/Neuvedeno/Nelze diagnostikovat

do 11 měsíců od začátku screeningové epizody

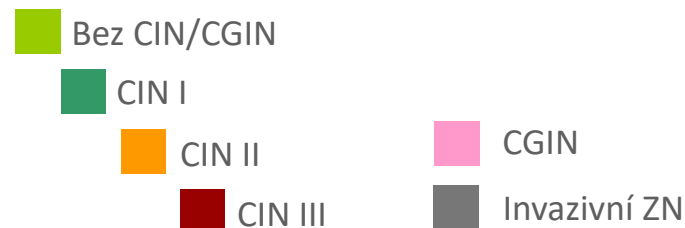
Screeningová cytologie

vybrané výsledky

U více než 80 % žen s cytologickým nálezem HSIL je potvrzena histologie CINII+. Limitací registru nízký podíl dohlášených histologií.

Výsledek histologického vyšetření
jen známé výsledky

Zdroj: Registr screeningu karcinomu děložního hrdla, IBA LF MU

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ SCREENINGOVÉ CENTRUM

Screening karcinomu děložního hrdla

ZÁVĚR

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NSC NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

Závěry

- **Incidence a mortalita karcinomu děložního hrdla dlouhodobě klesá, v poslední dekádě sledujeme pokles incidence, resp. mortality, karcinomu děložního hrdla o téměř 25 %, resp. 20 %. Dopad programu na incidenci je nicméně omezený u starších žen.**
- **Úmrtnost je bohužel stále vyšší, než činí průměr EU28.**
- **Screeningový program karcinomu děložního hrdla v ČR dlouhodobě dosahuje jednoletého pokrytí přibližně 56 %, odhadované pokrytí populace ve dvouletém intervalu dosahuje téměř 80 %.**
- **Pokrytí nicméně zřetelně klesá s věkem u žen starších 50 let. U těchto žen je zároveň velmi nízká (pod 10 %) míra účasti po adresném pozvání.**

